

ΕΙ ΝΥΜΦΑΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ]

Δήλωσις-Ἐπί μιξ κρι-
τικῆς-Ὡδή πρὸς τὴν Ζά-
κυνθον-Ἡ νύφη-Τὸ αἰ-
ῶνα κερναβάλι-Ἄν ἡ
μυῖγες φιλοσοφοῦν-Στὴ
γυναῖκα-Ὁ πύργος τῶν
κρανίων-Λέλα Περπινιά-
Τὸ πρῶτο μας φιλι-Ἄ-
πὸ τοὺς Βαλκ. πολέμου-
Ἄπο τὴν ἐκπαίδ. Ζακ. Α-
ψάρα-Νύμφαι-Νεράιδες

ΦΙΛΟΛΟ-
ΓΙΚΟΝ ○
ΠΕΡΙΟΔΙ-
ΚΟΝ ○○○

ἘΚΔΙΔΟ-
ΜΕΝΟΝ ○
ἘΝ ○○○○
ΖΑΚΥΝΘΩ

ΑΝΝΥΜΦΑΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΘΔΙΚΟΝ

ΕΚΑΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ ΝΕΩΝ

Ἐν συνεργασίᾳ

ΤΩΝ ΕΝΤΑΥΘΑ ΛΟΓΙΩΝ

Ἔτος Α'. | Ζήκυνθος ΦΕΒΡ. - ΜΑΡΤ. 1920 | Ἀρ. 4-5.

Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ

Λόγοι γνώστοι σχεδὸν εἰς πάντας τοὺς κ.κ. Συνδρομητὰς μας, ἀνεξάρτητοι δὲ τῆς θελησέως μας ἐπέφερον ποιάν τινα ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἐκδοσὶν τῶν «Νυμφῶν». Ἦδη, ὅτε οὗτοι ἐξέλειψαν, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν κανονικὴν μας τροχίαν ζητοῦντες συγγνώμην παρ' αὐτῶν διὰ τὴν παρατηρηθεῖσαν καθυστέρησιν τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ ἐπιφυλασσόμενοι ν' ἀναπληρώσωμεν τὴν ἔλλειψίν μας ταύτην.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΕΠΙ ΜΙΑΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

Καὶ ὡς Ἕλληνας καὶ ὡς ἑπτανήσιοι καὶ ὡς ὑπόστηρικταὶ τῆς καλλιτεχνίας ἀλλὰ καὶ ὡς κάτοικοι τῆς μόνου ἀλήτου καὶ φιλοξέγου Ζακύνθου προτιθέμεθα νὰ ὑψώσωμεν φωνὴν διαμαρτυρίας διὰ τὰς ἐκ τῶν στηλῶν Ἐλλητικῆς Φιλελευτέρου ἐφημερίδος ἐξελθοῦσας καν-

τηριαστικὰς κρίσεις ἐναντίον τῶν ἰθυνότων καὶ ἀπαρτι-
ζόντων τὸ Ἑθνικὸν μας μελόδραμα.

Οὔτε κριταὶ αὐτοχειροτονηθῆμεν οὐδέποτε, οὔτε κό-
λακες ὑπῆρξαμεν καθὼς ἄλλοι· ἀλλὰ ἐνομίσαμεν ὅτι ἐφ'
ἔσον αἱ σιῆλαι μας ἤνοιξαν διὰ τὰ ἐνθαρρύνουν τὴν φι-
λολογίαν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν τὴν Ἑλληνικὴν δὲν μᾶς ἐ-
πειρέεπετο νὰ παρίδωμεν τὰς ἐπιτυχεσιτάτας ἐκτελέσεις
τῶν ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, δημιουργημάτων τῆς ἑλληνικῆς
μουσικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μᾶς ἐπεβάλλετο, συμμορφού-
μενοι καὶ πρὸς τὰς σημερινὰς περιστάσεις, νὰ παρασιω-
πήσωμεν τὰς τυχὸν ἀναφανείσας ἐλλείψεις καὶ ὡς ἑλλη-
νες νὰ ἐμπνεύσωμεν τὸ θάρρος καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τοὺς
συμπατριώτας καλλιτέχνας τῶν ὁποίων ἡ παρουσία καὶ τὰ
ὄνόματα ἀποτελοῦν καὶ διὰ τὴν εἰσέτι σκοτεινὴν Ἑλλάδα
ἀκτίνα φερέλπιδα καὶ παρήγορον.

Ὁ κριτικὸς δμως τοῦ «Φιλελευθέρου» ἀπὸ τὰς με-
γάλαις γραμμὰς τοῦ ὁποίου διαβλέπομεν μίαν ἀδυστηρὰν
διδασκαλικὴν φνσιογνωμίαν καὶ ἐν εὐαίσθητον, ὁμολο-
γούμενος, μουσικὸ αὐτὶ, συνειδησμένος ἀπὸ τὰς εἰς Εὐ-
ρώπαιας διαμονὰς τὸν νὰ ἀκούῃ τῶν Κορσερβατορῶν
τὰς ἐξοχότητας, Ταμάνιο—Καρῶξο—Νικολίνη καὶ λοι-
ποὺς, ἤλθε, λησμονῶν ὅτι εἶναι ἑλληνας, ἐνεργῶν κα-
θὼς εἰς ὅλας τὰς μέχοι τοῦδε κριτικὰς του, μὲ τὴν προ-
πάθειαν καὶ νὰ εὖρη διὰ τὰ κατηγορήσῃ, ἐστηρίχθη ἐπὶ
τῶν ἐλλείψεων καὶ ἐθελουφλῶν πρὸς τὰς ἐπιτυχίας, ἐ-
χαρακτήρισεν ἀνεγνωρισμένους καλλιτέχνας ὡς ἀνωτέ-
ρους τοῦ ὑποφεροῦ καὶ ἀπηγοήτευσεν, οἰ-
ονεὶ ἀπαντῶν εἰς ἡμᾶς, τοὺς φερέλπιδας τοῦ Ἑλλ. Ὁδεί-
ου διπλωματούχου. Μεθ' ὅλην τὴν ὁμολογίαν του δυ-
σκολοῦμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ ἰδιοκτή-
της τοῦ ρηθέντος φύλλου, ὁ ἄπαξ ἢ δις παρευρεθεὶς εἰς
τὰς παραστάσεις τοῦ θιάσου συντιαντίζεται μὲ τὸν συντά-
κτην τῆς κριτικῆς. Καὶ ἐν τῇ πεποιθῆσει ὅτι αἱ γραμμαὶ

ἐκεῖναι, αἱ ἤκιστα κολακευτικαὶ διὰ τὸν ἄνευ ὀνόματος
κριτὴν, εἶναι ἀποτέλεσμα διανοητικῆς παρακρούσεως, διὰ
τὰ μὴ εἴπωμεν φιλοκατηγόρων καὶ ἀντεδνικῶν αἰσθημά-
των, συμβουλευόμεν τὸν φίλον κ. Διευθυντὴν τῆς ἐπι-
κρουούσης ἐφημερίδος νὰ ἀπολακτίζη τοιαῦτα ἀντεδνικὰ
δημοσιεύματα καὶ ἀνακριβεῖς κριτικὰς, τὰς ὁποίας ὕστε-
ρον ἀναγκάζεται νὰ νιοθετῇ, ἴσως χῆρις νὰ τὰς εἶδε οὔ-
τε καὶ κατὰ τὰς διορθώσεις των.

* * *

Σ. «Ν». Μὴ ἐκδοθέντος τοῦ φύλλου τοῦ Φεβρουαρίου ἐν
καιρῷ ἀναγκαζόμεθα ἂν καὶ κάπως ἄργα νὰ δημοσιεύσωμεν τὰς
ἀνωτέρω γραμμὰς μας μὲ τὴν γνώμην ὅτι δὲν θὰ χαρακτηρι-
στοῦν ὡς παρὰκαιροί.

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΩΔΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΖΑΚΥΝΘΟΝ

Τὰ χόματά σου τὰ ἱερά, ποῦ πρῶτα τὸ φῶς εἶδα
Νὰ ξαναἰδῶ κι' ἄλλη φορὰ δὲν ἔχω πλεῖα ἐλπίδα
Πλευρὰ πατρίς μου Ζάκυνθος ποῦ ἡ μορφὴ σου πέφτει
Σ' τῆς θάλασσας τὸν κατάσπερ ἑλληνικὸ καθρέφτη,
Ποῦ ἡ Ἀφροδίτη ἐπρόβαλε Παρθέν' ἀφ' τὸ βυθό της
Κι' ἀνθή καὶ μῦρα καὶ καρποί, μὲ τὸ χαμόγελό της
Ἐφύτρωσαν στάσθη σου· τ' ἀχνὰ τὰ σύννεφά σου
Κι' ἡ ἄκρη σου ποῦ λούζονται μὲ νάζι ὀλόγυρά σου
Ἀσίγητη δὲν ἄφηκαν τοῦ Ποιητῆ τῆ Λύρα
Π' ἀμίμητα ἐτραγούδησε τοῦ Ὀδυσσεὺς τῆ Μοῖρα
Καὶ τ' ἄγριο κύμα πῶδερνε τῆ δόλγιά του ἔξορία
Ἦ; τῆ σιγιμὴ ποῦ θλιβερὴ πλὴν ἐνδοξ' ἱστορία

Φέροντας γιὰ στολίδι του χαμήλωσε τὸ στόμα
Καὶ μ' ἄγιο πόθο ἐφίλησε τὸ Ἰθάκης του τὸ χῶμα.

Μονάχα τὸ τραγοῦδι του σοῦ στέλνει τὸ παιδί σου

Ὡ μητρική μου γῆ

Ἡ τύχη μακρὰ τῶρηξε ἀφ' τὸ χερσὸ νηοί σου

Μακρὰ ἴσο σε γιὰ νὰ ταφῆ

Μ' ἀδάκρυτη σιγή.

Σ. «Ν». Τὴν πρὸ τριετία δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ συναδέλφω «Φιλελεύθερος» ἔμμετρον παράφρασιν τῆς ὠδῆς τοῦ Φωσκόλου ὑπὸ διακείμενῳ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμονος καὶ συνεργάτου, ἐν πολλοῖς τροποποιηθεῖσαν, παρουσιάζομεν σήμερον τοῖς ἀναγνώσταις μας, ἥτις μαζὺ με τόσας ἄλλας, ἐπιτυχεστάτας καὶ οὐχὶ ἐφαμίλλους ἀλλ' ὑπερβαλοῦσας τὰ πρωτότυπα, ἐν πολλοῖς μεταφράσεως, ἀπαρτίζει μίαν τῶν σπανίων ἐν τῇ νεωτέρῳ γραμματολογίᾳ ἀνθοδέσμη, ἀναδίδουσαν τὸ γλυκὺ τῆς ἀρωμα, ὑπὸ μορφὴν εὐμενεστάτην κρίσεων, πρὸς τὸν μετριόφρονα ἀλλ' ἐμπνευσμένον μεταφραστήν.

ἌΠΟ ΤΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΑΝΟΥΚΛΑΣ ΤΟΥ 1915

Η ΝΥΦΗ

Τὰ δάχτυλα κεντᾶνε μεταξὺ μαξιλάρι κι' ὁ νοῦς τῆς κόρης
πλανιέται στὰ παλάτια τῶν ὄνειρων τῆς.

Εἶνε νυφοῦλα καὶ διαζέεται νὰ τελειώσῃ τὰ προικιά της γιατί
σ' ἓνα μῆνα θὰ ἔλθῃ ὁ καλὸς της ἀπὸ τὰ ξένα καὶ θὰ γένοῦν οἱ
γάμοι της.

Ὅλα γύρω της τὰ βλέπει χαρωπὰ καὶ ξανοίγει με τῆς ψυχῆς

τὰ μάτια φωτόλουστο τὸ δρόμο τῆς ζωῆς της ποῦ θὰ τὸν διαβαί-
νῃ μ' ἐκείνον ποῦ ὁ νοῦς της σκέφτεται κι' ἡ καρδιά της αἰσθάν-
νεται.

Στὸ φτωχικὸ σπίτι βασιλεύει ἡ χαρὰ καὶ τὸ ἔχει εὐλογημένο
ἡ εὐτυχία. Ἡ μάνα κκμκρόνει τὸ παιδί της ποῦ κεντᾷ κι' ἡ
σκέψι πῶς σ' ἓνα μῆνα θὰ τὸ θγάλη ἀπὸ τὸ σπίτι της νυφοῦλα,
σκορπίζει ἀγαλλίσι κι' εὐφροσύνη στὴ μορφὴ της.

Τὸ φτωχικὸ σπιτάκι παρασταίνει ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ὠραία
εἰκόνα τῆς ζωῆς με τὰ ζωηρά της χρώματα, με τὸν ἄγγελο τῆς
εὐτυχίας νὰ προστατεύῃ τὴ καλὴ φαιλιά, καὶ τὸν ἀγαθὸ Θεὸ
νὰ εὐλογᾷ τὰ πλάσματά του.

Ἄφισε ἡ κόρη τὸ κέντημα, ἐκκμάρωσε τὸ μαξιλάρι, ἐπαρά-
βαλε ἀν μοιάζουν τὰ κλαριά τοῦ κεντήματος με τὸ δείγμα, ἐ-
δείπλωσε τὸ μαξιλάρι καὶ τὸ ἐφύλαξε μαζὺ με τὰ ἄλλα της
προικιά στὸ κομὸ, ἀφοῦ γιὰ μιὰ στιγμή τὰ ἐκκμάρωσε κι' ἓνα
χαμόγελο ἀπλώθηκε στὴ παρθενικὴ μορφὴ της, ποῦ ἔμοιαζε χαι-
ρεισμό τῆς ψυχῆς της στὴν εὐτυχίαν τοῦ μέλλοντός της.

* *

Ἐκοιμήθηκε ἡ τυχὴ τῆ νύχτα καὶ τὸν ὕπνο της ἐγναούρισαν τῶν
πόθων τῆς τὰ ὄνειρα. Ἀλλὰ ἡ αὐγὴ τὴν εὐρηκε κκοκδιάθετη
καὶ με πυρετό. Δὲ μπόρεσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ φο-
βισμένη ἡ μάνα τῆς ἐκάλεσε γιαντῶ. Μόλις ὁ γιαντῶς ἐξέτασε
τὴν ἄρρωστη ἄλλαξε ὄψι, ἐκάλεσε παράμερα τὴ μάνα ποῦ με
ἀγωνία ἐπαράστεκε τὸ παιδί της, ποῦ ὀλονένα τὸ ἐφλόγιζε ὁ πυ-
ρετός, ἔγραψε κάποια συνταγὴ κι' ἔφυγε.

Δὲν πέρασε ὄρα ἀπὸ τὴν ἀναχώρησι τοῦ γιαντῶ, καὶ τὸ φτω-
χικὸ σπίτι, μέσα στὸ ὅποιο ἐφώλιαζε ἡ εὐτυχία κι' ἐγενόντανε
προετοιμασίες χαρᾶς, ζώνεται ἀπὸ χωροφύλακας καὶ βλέπει ἡ
δύλια μάνα νὰ μπαίνει ὁ ἀστυνόμος, νὰ τὴν πλησιάσῃ καὶ νὰ τῆς
λέῃ βιαστικὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν κόρη της γιατί ἔχει πανοῦκλα καὶ
θὰ τὴν πᾶνε μαζὺ της στὰ Λαζαρέτα.

Ἐελογιασμένη καὶ ξεσχίζοντας με τὰ νύχια τὰ μάγουλα ἡ μάνα,
πέφτει στὸ ἀναίσθητο ἀπὸ τὸν πυρετὸ παρθενικὸ σῶμα τῆς κό-
ρης της καὶ κλαίει, καὶ δέρνεται.

Τὸ ὠρχίο κομμάτι τῆς ζωῆς ἐγύρισε ἀνάποδα! Ἡ χαρωπὴ

εικόνα της ζωής εσθύστηκε, κι' άλλη σκυθρωπή ξεπρόβλεψε με τὰ μαύρα χρώματα της συμφοράς και τὴν ἀπαίσια μορφή της δυστυχίας.

Ἐξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ἐστάθηκε ἓνα ἀμάξι, τὸ ἀχρηστότερο τοῦ τόπου, κι' ὀπίσω ἀπὸ αὐτὸ ἓνα κάρρο. Στὸ ἀμάξι θὰ μπάσουνε τὴ νύφη γὰ τὴν πᾶνε στὸ δωμὸ τοῦ θανάτου, και στὸ κάρρο θὰ βάλλουνε τὰ προικιά της—τὸ στρώμα, ἐπάνω στὸ ὅποιο θὰ παλαίση ἡ ἄτυχη με τὸ χάρο.

Πόσο γελοία εἶνε ἡ ζωὴ και πόσο πρόσκαιρη διάρκεια ἔχουν αἱ χαραὶ της.

Διπλωμένη με λευκὸ σεντόνι ἡ ἄρρωστη τὴ μπάζει ἡ μάνα της στὸ ἀμάξι, κάθεται στὸ πλάγι της, κι' ὁ ξεμανίκωτος ἀμμάξας κτυπᾷ τὸ ψωφάλογο και φεύγει. Ὅπισω ἀπὸ τὸ ἀμάξι πηγαίνει τὸ κάρρου, οἱ χωροφύλακες ἀκολουθᾶνε ἀπὸ μακρῶν, οἱ διαβάτες παραμερίζουνε φοβισμένα και τὰ γειτονικά παράθυρα στή διάβα της νύφης ἀντὶ νὰ εἶνε διάπλατα και νὰ πέφτουνε ἀπὸ αὐτὰ κουφέτα και ν' ἀκούωνται εὐχές, κλειοῦνε διαστικὰ και με θόρυβο.

Ἡ ἀπαίσια εικόνα της ζωής συμπληρώνεται στὰ Λαζαρέτα.

Ἡ κόρη πεθαίνει στήν ἀγκυλιὰ της μάνας της, λαμπάδα δὲν καίγει μπροστὰ στὸ σῶμα της παρθένου, στεφάνι δὲν στολίζει τὸ κεφάλι της.

Μὲ ἀπονιὰ τὴν θάζουν σ' ἓνα φέρετρο κοινότητα, και νύχτα τὴ θάψουνε σὲ λάκκο ἀσθεστοχρισμένο. Οὔτε σταυρὸς, οὔτε παππᾶς δὲ συνοδεύει τὴ κηδεία της, κι' ἴσως τὴ στιγμή αὐτὴ ὁ κελὸς της νὰ ὄνειρευεται τὴ νυφοῦλά του ντυμένη τὸ λευκὸ της φόρεμα και στεφανωμένη με της ἀγνότητος τὸ στεφάνι νὰ ὀρκίζεται μαζί του μπροστὰ στὸν ἀγαθὸ Θεὸ αἰώνια πιστι και ἀγάπη. . . . .

Ψυχὴ της ἀμοιρης κόρης! Ἐὰν ἀπὸ τὰ ὕψη ποῦ ὄλονένα βρῖσκεσαι, ἔξάνοιγες τὸν κόσμο ἐδῶ κάτω κι' ἐπλανᾶσο στὰ μέρη ποῦ ἐπλασες εὐτυχίας ὄνειρα κι' ἡ συμφορὰ σοῦ τὰ διέλυσε, θὰ ἐφασκέλωνες τὴ ζωὴ και θὰ πετοῦσες ψηλότερα!...

Ἄνδρέας Α. Ἀβούρης.

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Πολλοὶ στὸ κόσμο βρίσκονται

ποῦνε μασκαρομένοι

χωρὶς τὴ μάσκα ν' ἄχουνε

στὸ πρόσωπο βαλμένη. . . .

Ἄλλ' ἔχουν στή συνείδησι

τὴ μάσκα φορεμένη

και τὴ καρδιὰ μ' ὀλόμαυρο

ντόμινο σκεπασμένη! . . .

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΑΛΟΥΤΗΣ

ΑΝ Η ΜΥΤΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥΝ

Προχθὲς τὸ ἀπόγευμα ἀπ' ἔξω ἔκανε κρύο δυνατὸ. Ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸ κλειστὸ τζάμι, μέσ' ἀπ' τοὺς δαντελέριους μπερντέδες, ἔστελλε τὲς εὐεργετικὰς του ἀχτίνες. Ἀπὸ ἓνα ρόδινο βάζο μερικοὶ μῶβ κρίνοι, περιτυλιγμένοι με ἀπέριττη καλαισθησία, ἀπὸ λεπτὴ πρασινάδα, ἔχρναν στὸ δωμάτιο τὴ γλυκεῖα εὐωδιά τους. Ἰὺρω ἐπεκράτει ζωηρὰ συζήτησις ἐπὶ διαφόρων θεμάτων εἰς τὰ ὅποια δὲν με ἄφηγε νὰ λάβω μέρος ἢ κακοδιαθεσία μου και ἠρκοῦμην εἰς τὸ νὰ ἀκούω ἐνῶ τὸ βλέμμα μου ἐπεφτε ἐπάνω στὸ βάζο με τοὺς πρωινούς μῶβ κρίνους, ποῦ ὁ ἥλιος ρίγωντις τὲς τελευταῖες ἀχτίνες του, ἔδινε κάποιον ἀόριστο θέλητρο με τὴ χρυσὴ σκόνη ποῦ ἔχυνε στὰ βελουδένια πέταλά τους.

“Ολα τὰ θέματα εἶχον ἐξαντληθῆ καὶ ἀπόλυτος σιωπὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ δωμάτιον, ὅταν, ἔξαφνα, ἡ φωνὴ γνωστοῦ μου κυρίου, μὲ ἀπέσπασε ἀπὸ τὸ θέαμά μου καὶ μοῦ ἀπετίναξε τὴν νάρκην τοῦ ρεμβασμοῦ μὲ βροχὴν ἐρωτήσεων.

— Δεσποινὶς πῶς; Δὲν λαμβάνετε σήμερον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν συζήτησιν; Φαίνεται τόσον μελαγχολικὴ ἢ μᾶλλον ἀφηρημένη! σκέπτεσθε τίποτε;

— Ὅχι κύριε, ὡς εὐχαριστῶ πολύ. Μελαγχολικὴ! μπᾶ! διόλου! καὶ δεικνύουσα τὸ βάζο μὲ τοὺς κρίνους κυτάξετε, εἶπα, τὸ γλυκὸ χροῶμα αὐτὸ τὸ μῶβ!

Ἐρριψε βλέμμα ἀδιάφορον καὶ ἀπήντησε μηχανικῶς, ἐνῶ τὰ μάτια του ἔπεφταν ἐπάνω στὸ μικρὸ τραπέζι.

— Ἀλήθεια πολὺ γλυκὸ χροῶμα.

Μετὰ μικρὰν σιωπὴν, ὁ κύριος, ἀφοῦ πρῶτον ἔλαβεν ὕψος σοβαρότητος grand! ὅαν νὰ ἐπρόκειτο νὰ λύσῃ τὸ εὐρωπαϊκὸν ζήτημα, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν κομψὴν πίπα του γιὰ νὰ ροφήσῃ τὸν μυρωδάτο καπνὸ του, ἀφοῦ ὕψωσεν ἀγερόχως τὴν κεφαλὴν του γιὰ νὰ.... κατὰ πητὴ τὸ σᾶλιο του, ἠρώτησε: «Ἦθελα νὰ ἤξερα....» ἐδῶ ἐστάθηκε, ἔφερε τὸ χεῖρ εἰς τὸ μέτωπόν του καὶ ἐξηκολούθησε, «ἢ μυῖγες φιλοσοφοῦν;»

!!! Δὲν ἐκρατήθηκα! Τὸ γέλιο μου ὅαν ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ μετεδόθη εἰς ὄλους γενικῶς. Μόνον τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνωτέρου κυρίου ἠδύνατο νὰ δώσῃ τέτοιο πρόβλημα, τόσον ἀκατανόητον, ποῦ νὰ φέρῃ ὄλους εἰς ἀμηχανίαν!

Εἶναι δυνατόν ὁμοῦ νὰ μὴ φιλοσοφοῦν καὶ ἡ μυῖγες, ἀφοῦ δὲν τολμᾶμε νὰ διαβάσωμε ἐφημερίδα, ποῦ αὐτὲς θὰ λάβουν μέρος! Δὲν τολμᾶμε νὰ νοίξουμε βιβλίον ἢ περιοδικόν, ποῦ καὶ αὐτὲς θὰ τρέξουν νὰ μελετήσουν! Ἀκόμη καὶ τὰ οἰκογενειακά μας ξέροσιν! Εἶναι πολὺ ἀνεπιτυγμένα πουλιὰ ἡ μυῖγες!! Ἔξρω δὲ καὶ αὐτὸ. Τώρα ποῦ ὁ Κάιζερ ἀσχολεῖται ἐν ἀνέσει εἰς τὴν φιλοσοφίαν, συ-

τηράζεται μὲ τῆς μυῖγες!!! τὸ ἀριστούργημά του δὲ εἶνε τὸ « ἐτελείωσα ἐν γκλόρια ».

Ὁ ἀνωτέρω κύριος, τώρα δὲν δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι καὶ ἡ μυῖγες φιλοσοφοῦν! Ἄν καὶ ὑπεστήριξε τὸ ὅτι ἔχουν πνεῦμα καὶ ὀρθὴν κρίσιν, ἐν τούτοις δὲν μᾶς ἐπληροφόρησεν, ἂν φιλοσοφοῦν καὶ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς διότι μετ’ ὀλίγον ἤρριψε τὸ παιγνίδι. Καθ’ ὅλον τὸ διάστημα τοῦ παιγνιδίου ἡ τύχη δὲν τὸν ἠνύνησε διόλου, ἔμενε δὲ πολὺ σκεπτικὸς!

Ὅτ’ ἐσυλλογίζετο ἴσως ὅτι, ἡ μυῖγες φιλοσοφοῦν!

ΜΥΡΤΩ—ΤΡΙΛΛΗ

ΣΟΝΝΕΤΟ

ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Τι κι’ ἂν ποτὲ στὰ στήθη σου ὁ πόνος δὲν φωλιάζει
Καὶ στὴ καρδιά σου εἶν’ ἀγνωστὴ ἡ ἀγάπη μου καὶ ξένη
Καὶ στὰ γλυκὰ τὰ λόγια μου νεκρά! τί μὲ πειράζει,
Ἄφοῦ ἡ δίκη σου ἢ ἀγκαλιὰ ἐμὲ μόνο προσμένει!
Γιατὶ ζητῶ στὰ λόγια μου μὴ ἀπάντησιν ὀδύνη σου
Καὶ τὸ θερμὸ σου ἀγκαλισμὰ γι’ ἀπάντησιν δὲν πέρω
Καὶ γιὰ παλμὸ τοῦ στήθους σου, τ’ ὀλόγλυκο φίλ σου,
Στὰ μαρμαρένια στήθη σου ποῦ μὲ μεθάει καὶ γέρνω!

ὦ! τὸ φίλ σου τ’ ἀγαπῶ κι’ αὐτὸ ζητῶ μόνον.
Ὅχι, δὲν θέλω στὴ καρδιά νὰ μάθω τί κατέχεις.
Ἡ ἀγκαλιὰ σου εἶν’ ἀρετὴ γιὰ τὸν δικόν μου πόνον.

Τί: μήπως και τὸ λαύλουδο, δὲν ἀνθήσει καὶ κείνο
Γιὰ γ' ἀποθάνῃ αὐριο σὲ μιὰ παρόμοια ἀγάπη!
Μ' ἀρέσει ὁποῦ στὰ στήθη σου ψυχομαχῶ καὶ σβύνω!

Μάριος Κυπραῖδος

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΝΙΩΝ

Ἡ Νύσοι, ἡ πρώην προτεύουσα τῆς Σερβίας, κατέχει ἐν μνημείον τὸ ὅποιον κατ' εὐτυχίαν δὲν ὀμοιάζει μὲ κανὲν ἄλλο καὶ τὸ ὅποιον εἶπε περιήγησον εἰς τὰ Βαλκάνια ὑπὸ τὸ ὄνομα Πύργος τῶν Κρανίων. Ἰδρῦθη τῷ 1809 ἀπὸ ἑνα Τοῦρκον πασοῦν διὰ νὰ ἀποδανατίσῃ μιαν Σερβικὴν ἡττάν, κοσμηθὲν μὲ κρανία πεσόντων εἰς τὴν μάχην. Κατ' ἀρχὰς ταῦτα ἀνήρχοιτο εἰς 1200, ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡλαιοῦδη, διότι οἱ ἐπισκέπται τοῦ πύργου διὰ νὰ ἔχουν μιαν ἀνάμνησιν ἠρέσκοντο νὰ συναποκομιζῶσιν ἀποῦν κρανίον. Ὅταν ἡ Σερβία ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν τῆς, διαταγῇ τῆς Κυβερνήσεως ἐτάφησαν τὰ ἀπομεινάντα κρανία. Ὁ πύργος ὁμως ἔμεινεν ἄδικτος μὲ τὸν ἀπαίσιον τίτλον του. Ὁ ἀτυχῆς Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἀνήγειρεν ἐκεῖ ἀναμνηστικὸν παρεκκλήσιον.

**

—Θὰ ἀποκτήσης ὄ,τι ἐπιθυμῆς εὐκολώτερον δι' ἐγὸς μειδιάματος ἢ διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους.
Σ α ἱ ξ π η ρ

Ἡ ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΔΥΡΙΚΗ ΜΑΣ ΥΨΙΦΩΝΟΣ

ΛΕΛΑ ΠΕΡΠΙΝΙΑ

Ἀλησμόνητος θὰ μένη εἰς τὸ Ζακύνθιον κοινὸν ἡ ἐπιζήλωσ ἐπιτυχῆς ἐκτέλεσις τῆς δυσκολωτάτης ἀριᾶς τῆς Σκιᾶς τῆς «Ντινόρας», ἣτις ἀποτελέσασα τὴν κατακλειδα τῆς ἐνταῦθα σειρᾶς τῶν ἐπιτυχιῶν τῆς, τὴν ἀνέδειξεν ἀληθῆ καλλιτέχνιδα.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΣ ΦΙΛΙ

..... Μὰ ἐκείνη δὲν ἀνοίγε τὰ χεῖλη της γιὰ νὰ μοῦ πῆ τὸ—Ναὶ· μόνο τὸ βλέμμα της καρφώνοντας εἰς τὰ δικά μου μάτια, ἄφιν' ἐλεύθερο νὰ πῆ μὲ μιὰ οὐράνια γλύκα, ἐκείνο ποῦ τὰ χεῖλη μὲ δυσκολία κρατοῦσαν.

Τὸ βραδυνὸ, καλοκαιριάτικο, τὸ μυρομέν' ἀγέρι ποῦ ἀπαλὰ φουσῶντας, ἔπαιζε τρελλὰ, ξεπλέοντας τὰ ὄμορφα σγουρὰ μαλλιά της, περνώντας ἀπὸ μιὰ μακρονήβαρκοῦλα, ποῦ μεσ' τὰ φωτεινὰ νερά, ἀπὸ τοῦ φεγγαριοῦ τὸ ἔχτιδες, ἐφάνταζε ὑπέροχα, μᾶς ἔφερενε στὸ ψυχομάχημά του ἓνα τραγοῦδι ἀρμονικὸ, ἓνα λυπητερὸ σκοπὸ. Κι' ἐνῶ περνώντας παρὰ κεί, ἀπὸ μᾶς, ἔδιωχνε μακρὰ τὰ γέλοια, τῆς φωνῆς τῆς ἄλλης μας παρέας, φουσκώνοντας τῆς βάρκας τὸ πανὶ τὴν ἔσπρωχνε ἀγάλια—ἀγάλια, νὰ σχίζη τὰ ἤρεμα νερά, ὅπου κτυπῶντας στὰ πλευρά της, ἄφηναν ἅκουσθῆ, σὰν παράπονο ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της βγαλμένο, ἔν' ἀπαλὸ φρρρρ....

Τὶ ἀρμονία σπάνια! Τὶ ἀρμονία θεία!.....

..... Εἴμαστε κι οἱ δύο, ὁ ἓνας πλάι' στὸν ἄλλον στὴν πλώρη ξαπλωμένοι, κι' αὐτὴ ἀμίλητη στὸ χέρι μου ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι, μὲ ἐκύνταζε.....

Μ' ἐκύνταζε καὶ μὲ τὸ βλέμμα της μιλοῦσε γοργά..... ἔλεγε πόλλα, πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅσα ἐγὼ ζητοῦσα τὰ χεῖλη της νὰ ποῦν.

Μὰ γὰρ κρατώντας δυνατὰ τοὺς κτύπους τῆς καρδιάς μου, ἀπὸ ἐκεῖνα πρόσμενα ἅκουσσω «Σ' ἀγαπῶ.».....

Τὸ φεγγάρι ποῦ μὲ τὰ σύννεφα ἔπαιζε, γιὰ μιὰ στιγμή ἐκρούφη πίσ' ἀπὸ σύγνεφο γοργὸ, γιὰ νὰ ξαναφανῆ καὶ

πάλι σκορπίζοντας τὲς ἀργυρῆς ἀχτίδες του στὰ σκοτεινὰ νερά.

Πάλι σιτοφῶς αὐτὸ, στὰ μάτια μου τὸ βλέμμα της καρφώθη. Στὰ μάτια της ποῦ σὰν παμμεγιστὸς μαγνίτης μὲ τράβαγαν κοντὰ της!

Τὸ βλέμμα ἐκείνο τὸ γλυκὸ, τὸ μαγικὸ της βλέμμα, ποῦ μὲς τοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς ἀντανακλοῦσε φλόγες καὶ ἢ καρδιά μου δλόκληρη, κτυπῶντας μὲς τὰ στήθη καὶ εἰς τὰ χεῖλη μύριες πετιῶντας φλόγες, μ' ἔκανε νὰ μὴν μπορῶ στὸν πόνο πείδ ἅνθέξω!

Ἐκείνη, ἐκατάλαβε τὴν τόση μ' ἀγωνία καὶ τὰ γλυκὰ της χεῖλη ἄφισε καὶ γιὰ νὰ ποῦν, μὰ ὅμως δὲν πρόλαβαν γιὰτὶ στὰ χεῖλη μ' ἔσμιξαν τὰ χεῖλη τὰ δικά της.

Τὶ φίλημα! Ποθοῦσαμε κι' οἱ δύο ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου τὴν ψυχὴ νὰ πάρη κι' ὄλο περὶ δυνατὰ τὰ χεῖλη μας κολοῦσαν. Ἡ καρδιά της π' ἄθελα κτυποῦσε, ἔκανε νὰ πάλλουν δυνατὰ τὰ θετικά της στήθη καὶ ἴμενα ἢ καρδιά σπαρτάριζε στὸν τόσο αὐτὸν παλμό!

—Σ' ἀγαπῶ!..... Σ' ἀγαπῶ!.....

Ἡ ἄλλη μας παρέα θαυμάζοντας τοῦ φεγγαριοῦ τὰ κάλλη ποῦ μαγικά αὐτὴ τὴ στιγμή τὸ κοῦβανε τὰ λίγα συννεφάκια, εἶχε σωπάσει πείδ.

Τὸ σιγαλὸ ἀεράκι, ποῦ λῆς κι' αὐτὸ πῶς ἠθελε ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας νὰ πάρη ἀπλώνοντας τὰ ξεπλεγμένα της μαλλιά, ἔσμιγε στὸν ἤχο τῶν φιλιῶν μας, μὲ ἀνάλαφρη πνοή. Καὶ τ' Αὐγουσιτιάτικο φεγγάρι ἀγέροχο, περήφανο, ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὰ πλάτεια, μεθυστικ' ἀσημιώνοντας τὰ λίγα κυματάκια, ὅπου σὰν φεῖδια λαμπερὰ, ὁ μπάτης ἔσπρωχνε νὰ σπάσουνε μ' ἀγροῦς στής βάρκας μας τὴν πλώρη, κατέβαινε σιγὰ, σιγὰ... στής δύσης τὸ λιμῆρι.....

Τὶ ἀρμονία σιωπηλή!... Τὶ ἀρμονία σπάνια!... Τὶ ἀρμονία θεία!...

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

[*Ἐκ τῆς ὥραίας διαλέξεως τῆς γενομένης ἐν τῇ Δαυκῆ Σχολῇ ὑπὸ τοῦ ἐνδρυματοῦ φίλου καὶ ἀξ. παρ' ἡμῖν λιμενάρχου κ. Γ. Γεωργακοπούλου δημοσιεύομεν ἐκλεκτὸν ἀπόσπασμα λυπούμενοι ὅτι ὁ χῶρος δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ περικλείσωμεν εἰς τὰς στήλας μας ὀλόκληρον τὸ ποιητικὸν καὶ πατριωτικώτατον αὐτὸ λογοτέχνημα τὸ ὁποῖον σὺν τοῖς ἄλλοις χαρακτηρίζει καὶ ἡ ἀπλότης τῆς ρεούσης καὶ γλυκείας γλώσσης, τῆς ἀληθοῦς γλώσσης τῆς Ἑλλην. ψυχῆς].*

..... Ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου, δύο μονάχα παραδείγματα ἔχει μεγάλων ἀνθρώπων, ποῦ καὶ νεκροὶ ἀκόμη ἐδόξασαν καὶ ἐμεγάλωσαν τὴν ἀγαπητὴν τοὺς Πατρίδα.

Ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Κίμων εἶναι ὁ ἓνας, ποῦ ἔβαρε μὲ τὸ αἷμα του τὰ ἑλληνικὰ νερὰ τῶν Μικρασιατικῶν παραλίων στὴ ναυμαχία τοῦ Κιτίου καὶ ὁ Ἀγγλὸς Ναύαρχος Νέλσον εἶναι ὁ ἄλλος, ποῦ ἐφρονεῦθη ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον του στὴν ἱστορικὴ ἐκείνη ναυμαχία τοῦ Τραφαλγάρ. Καὶ οἱ δύο ἔπεσαν νεκροὶ ἐπάνω στὴ μάχη, ἀλλὰ τὰ πλοῖα, φέροντα νεκρὰ τὰ σώματά τοὺς καὶ ἐκτελοῦντα τῆς διαταγῆς ποῦ αὐτοὶ τοὺς εἶχαν δώσει, προτοῦ ἀποθάνουν, ἐκέρδισαν τὴν νίκη.

Ἀσῆμοι, ἀλλ' ὄχι ἄδοξοι νεκροὶ, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐσπεύριαν τὰ κόκκαλά του, εἰς κάθε γωνία τῆς Μακεδονικῆς γῆς, μερικοὶ εὐζωνοὶ πολεμιστὰι εἶχαν πέσει εἰς τὰ μέρη τοῦ Ζαλλινόβου. Τὸ χῶμα ἐσκέπασε καὶ αὐτούς, ὅπως τόσους καὶ τόσους ἄλλους συμπολεμιστάς τοὺς ὀλίγοι ξύλινοι σταυροὶ ἐστήθησαν ἐπάνω, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν Νίκην ἄπλωσε καὶ ἡ Λήθη πλατεία

τὰ φτερά της

Δημιονημένοι νεκροὶ τοῦ πολέμου, ποῦ δὲν ἦταν οὔτε Στρατηγοὶ, οὔτε Ναύαρχοι, οὔτε Κίμωνες, οὔτε Νέλσωνες, ἀλλ' ἀπλᾶ χωριατόπουλά, ἄσημα καὶ ἀγνωστα ἀλλ' ἀνδρεία εὐζωνάκια, ποῖος νὰ τοὺς τὸ ἔλεγε ποτέ. τὴ στιγμῇ, ποῦ μαζὶ μὲ τὸ αἷμα ἔφυγε καὶ ἡ τελευταία πνοή τους, χάρις εἰς τὸν θάνατόν τους αὐτὸν καὶ εἰς τὸ αἶσθήμα τῆς συναδελφότητος, ποῦ εἶχαν οἱ σύντροφοὶ τοὺς θὰ κατάρθωναν αὐτοὶ κάτι παραπάνω καὶ ἀπὸ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς διπλωμάτες, καὶ θὰ ἔδιδαν ἓνα κομμάτι γῆς εἰς τὴν ἀγαπητὴν τοὺς Πατρίδα!

Οἱ κατάλογοι τῶν νεκρῶν τοῦ πολέμου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τῆς ἐφημερίδες καὶ ἐφθασαν, ἢ δὲν ἐφθασαν—ποῖος τὸ ξέρει ἄραγε—εἰς τὸ μικρὸ χωριὸ των.

Ὁ ἄρας, ἡ βροχὴ καὶ τὸ χιόνι ἐσβυσαν τὰ ὀνόματά τους ἀπὸ τοὺς ξύλινους σταυροὺς, ὅποτε ἔγειναν αἱ συνθήκαι.

Οἱ διπλωμάται ποῦ ἐσχεδιάσαν τὰ νέα σύνορα συμφώνησαν νὰ πάρῃ ἡ Σερβία τὰ μέρη αὐτὰ τοῦ Καλλινόβου καὶ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀπὸ Ἑλλήνες καὶ Σέρβους ἰξιοματικοὺς ἐπῆγαν ἐκεῖ γιὰ νὰ βάλουν τὰ ὄφρασμα.

Ὅλοι ἐμειναν σύμφωνοι, ὅτι τὸ μέρος αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὸ πάρῃ ἡ Σερβία. Ἐκείνην ὅμως τὴν στιγμῇ μερικοὶ εὐζωνοὶ, ποῦ συνόδευσαν τὴν ἐπιτροπή, εἶδαν τοὺς σταυροὺς καὶ θυμήθησαν, ὅτι ἐκεῖ εἶχαν ταφῆ σύντροφοὶ τους.—Ἐσκέφθησαν ἀμέσως πόσον θὰ εὐχαριστεῖτο ἡ ἠρωϊκὴ ψυχὴ αὐτῶν τῶν συμπολεμιστῶν ἂν ἔπερναν τὰ κόκκαλά τους ἀπὸ τὴν ξένη πλέον γῆ καὶ τὰ ἔφερναν ν' ἀναπαυθοῦν ἐδῶ κάτω στὴν γλυκειά τους Πατρίδα.

Ἐπλησίασαν λοιπὸν μὲ σεβασμὸ τοὺς ἀξιοματικοὺς καὶ τοὺς εἶπαν:

«Κυττάξτε αὐτοὺς τοὺς σταυροὺς ἐδῶ.

Εἶναι μέσα θαμμένοι σύντροφοί μας.

Γι' αὐτὸ σᾶς ζητοῦμε τὴ χάρι, ἀφοῦ πρόκειται ἡ γῆ αὐτὴ νὰ μὴν εἶναι περὶ Ἑλληνικὴ, νὰ μᾶς ἐπιτρέψετε νὰ σηκώσουμε τὰ κόκκαλά τους καὶ νὰ τὰ πᾶμε ἀργότερα στὸ χωριό.»

Οἱ ἀξιοματικοὶ ἐκύτταξαν τοὺς ξύλινους καὶ ἀτέχνους σταυροὺς, μετέφρασαν εἰς τοὺς Σέρβους τὰ λόγια τῶν εὐζῶνων καὶ ὅλοι ἐδάκρυσαν.

Ἐσκέφθησαν λιγάκι καὶ δὲν ἐδίστασαν ν' ὑποφασίσουν.

Ἡ γῆ αὐτῆ, εἶπαν οἱ Σέρβοι, ἐποτίσθηκε μὲ τὸ αἷμα τῶν συντρόφων αὐτῶν τῶν παλληκαριῶν, ποῦ τὰ κόκκαλα ἀναπαύονται ἐκεῖ μέσα, θὰ εἶναι λοιπὸν μεγάλο κρίμα νὰ τοὺς τὴν πάρωμεν!

Καὶ ἔτσι τὸ μέρος αὐτὸ σχεδὸν παρὰ τὴ συνθήκη ἔμεινε Ἑλληνικόν.

Δὲν ἦτον βέβαια τόσο μεγάλο, ὥστε νὰ ἀδικηθοῦν οἱ σύμμαχοι, ποῦ μὲ τόσην εὐγένεια καὶ τόσον ἱπποτισμὸν τὸ ἔδιδαν.

Ἀλλὰ ἦτον ἓνα κομμάτι γῆς σημαντικόν, ἦτον ἓνα βραβεῖο γτὴν παλληκαριά καὶ τὴν συναδελφότητα, ποῦ τόσον βαθεῖα ἦτον ριζωμένη εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν,

Ἐκεῖ μέσα λοιπὸν κοιμοῦνται ἀκόμη αὐτὰ τὰ μικρὰ καὶ ἄσημα, ἀλλ' ἀνδρεία, εὐζωνάκια ποῦ χωρὶς νὰ εἶναι, οὔτε στρατηγοὶ οὔτε ναύαρχοι χάρις εἰς τὴν ἀνδρείαν τοὺς καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτὰ τῶν συμμάχων μας κατώρθωσαν ζωντανοὶ νὰ νικήσουν τοὺς τούρκους καὶ τοὺς βουλγάρους, καὶ νεκροὶ νὰ νικήσουν τὴν διπλωματία.

Τὰ ἥρωικά τους κόκκαλα δὲν τὰ ἐπῆραν πειὰ οἱ σύντροφοὶ τοὺς νὰ τὰ μεταφέρουν στὸ χωριό, ἀλλὰ τὰ ἄφησαν ἐκεῖ δίπλα στὰ ὄροσημα, ὅπου μένουν ἀκόμη ὡσὰν ἄγρυπνοὶ καὶ παντοτεινοὶ φρουροὶ τῶν νέων συνόρων τῆς Πατρίδας μας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

(συνέχεια)

—**Ἀγαπητὸς Μιχαήλ.** Περὶ τοῦ κληρικοῦ τούτου, ἐκ Κρήτης καταγομῆνον, διελάβομεν ἐν τῷ Λεξικῷ μας (Τόμ. Α'. —σ—7). Οὗτος, ὁ ὁποῖος μνημονεύεται καὶ ἐν τῷ α'. κώδικι τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Πάντων, ὅπου ἐ-

πὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσεν ἐφημέριος, ὡς: λογιώτατος διδάσκαλος, αἷμα δὲ πνευματικὸς διδαχτῆς καὶ ψάλλτης, συνεφώνησε τῇ 27 Ὀκτ. 1680 μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Δραγώνα νὰ μάθῃ τὸ τέκνον του «τὰ ἱερὰ γράμματα ἤγουν ψαλτῆρι, ἀπόστολο, γράψιμο, καὶ νὰ διαβάξῃ καὶ εἰς κάθε ἄλλο χαρτὶ κορέντε καὶ περιπλέον νὰ τὸ μάθῃ τὴν τέχνην τῆς ζωγραφικῆς τέλειον νὰ καὶν εἰκόνες μοναχὸς . . . διὰ δέκα ἔτη, ἀντὶ 12 ρεαλιῶν εἰς ὄλον τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ τὰ κανίσκια του. (Σ]γρ. Αφούσκης).

— **Βαρσαμᾶς**, διδάσκαλος τῆς ἑλληνικῆς (1695)

— **Δε-Σαραγούζης Μιχὴλ**! — Ἄγγελος ἱερεὺς καθολικὸς μετερχόμενος τὸν διδάσκαλον (1703.)

— **Κοντοειδῆς Ἀναστάσιος** ἱερεὺς ἐκ Κερνύρας, ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τῆς Θ. Φανερομένης συνεφώνησε, τῇ 13 δεκεμβρίου 1705 νὰ διδάξῃ τὰ γράμματα εἰς τὰ τέκνα τοῦ Γεωργάκη Νομικοῦ (Σ]γρ. Ἰω. Τετράδης)

Τοῦ κληρικοῦ τούτου, χρηματίσαντος καὶ ἱεροκήρυκος, δημοσιεύω κατωτέρω ἀποχαρτευστήριον ἔγγραφον τὸ ὁποῖον, ἀνέκδοτον μέχρι τοῦδε σώζεται ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ Σ]γράφου Δεπόδε (—σελ. 118.)

1709 Ἰουλίου 20 εἰς τὴν Ζάκυνθο

Ἐπειδὴ καὶ τὸ αὐτοδέσποτον πρόσταγμα τοῦ πάντων βασιλέως μᾶς βιάζει μὲ τό: «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.» Καὶ ἀλλαχόθεν: «Μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» μοῦ ἐφάνη ἔργον δικαιοσύνης, ἀγκαλὰ καὶ ἐλάχιστος τῶν ἱεροκηρύκων, νὰ ἀπερῶσω εἰς ἄλλους τόπους καὶ ἔθνη διὰ τὸ πλήρωμα τῆς αὐτῆς θεοδιδάκτου παραγγελίας.

Διὰ τοῦτο, εἰς ὄλους ἀδιαφόρως τοὺς συναδέλφους καὶ ἐργοῦτας τοῦ σεβασμιωτάτου Ναοῦ τῆς ἐνδόξου Φανερωμένης ἀφήνω μίαν τέλειαν συγχώρησιν καὶ βαθυτάτην προσκύνησιν διὰ τὴν τιμὴν, διὰ τὴν δόξαν, διὰ τὴν ὠφέλειαν ὅπου εἰς τόσους χρόνους ἐχάρισαν εἰς ἐμὲ τὸν πτωχὸν καὶ

ξένον, παρακαλώντάς τους Θεοῦ ὑγείαν, τιμὴν καὶ πλοῦτον διὰ τὴν φιλοξενίαν καὶ φιλοπρωχίαν ὅπου ἔδειξαν εἰς τοῦ λόγου μου τὸν ἀξιότιμον ἱερέα. Ἐπειτα ἀπὸ τὴν εὐχὴν μου, τοὺς ἀφήνω τὴν ἐκκλησίαν τους διὰ τὰ τὴν παραδώσουν εἰς τὴν κυβέρνησιν ἄλλου ἡμεριῶν, ἀρκετοῦ γὰρ τὴν τιμὴν περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐπάσχισα ἐγὼ γὰρ τὴν τιμῶσω, καὶ ἀνίσως καὶ ἑπτὰισα τινός, τὸν παρακαλῶ γὰρ λάβω τὴν εὐλοκίαν τὴν συμπάθειαν διὰ ἔργον εὐσπλαγγίας, ἂν ὄχι δικαιοσύνης, εἰς ἀσφάλειαν τῆς ἀληθείας ἰδιοχείρως ὑπογράφωμαι μὲ τοὺς κάτωθεν ἀξιόπιστους μάρτυρας,

Ἀναστάσιος ἱερεὺς ὁ Κορτοειδῆς βεβαιοῶ, Κωνσταντῖνος ἱερεὺς ὁ Ρούσμελης μαρτυρῶ, Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Καλογεράς μαρτυρῶ.

Μπόρις Φραγκίσκος παιδοδιδάσκαλος, τῷ 1787. Οὗτος ἐξ Ἰταλίας καταγόμενος καὶ διδάσκων τὴν λατινικὴν συνελεύχθη τὴν χήραν Μαρίαν Π. Ἀλουτζαλῆ. τῷ 1799. (Σ/γρ. Δημ. Τζαννετίνης.)

— Δεπίνας Ἰωσήφ. Ἰταλὸς τὴν καταγωγὴν καὶ καθηγητὴς τῆς φιλολογίας κατέφυγεν εἰς Ζάκυνθον, ἕνεκα τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς πατρίδος του καὶ παρέμενεν ἰδιωτεύων ἐν Ζάκυνθῳ. (1801) Ἐνεκα τῆς πληθώρας τῶν μαθητῶν καὶ τῆς κατανομῆς αὐτῶν εἰς διαφόρους τάξεις ἐν τῇ αὐτῇ δημοσίᾳ Σχολῇ, μὴ ἐπαρκούντος τοῦ διορισθέντος διδασκάλου, δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὴν Ἀντιπροσωπείαν τῆς νήσου παρεκάλει γὰρ ἰδρυθῆ καὶ δευτέρα δημοσία Σχολή, εἰς ἣν διοριζόμενος καθηγητὴς ὑπέσχετο, ὅτι θὰ διωργάνου αὐτὴν, ὡς τὰ τελειότερα, τῆς Ἰταλίας Γυμνάσια ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τριῶν Ἐφόρων ἐπὶ τῶν σπουδῶν.

(ἀκολουθεῖ)

Λεων. Χ. Ζώης

ΑΨΑΡΑΙ -- ΝΥΜΦΑΙ -- ΝΕΡΑΪΔΕΣ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἰς τὴν προηγουμένην συνέχειάν μας ἀπλῶς ἀνεφέραμεν τὰς Δευκάς Γυναῖκας. Ἱερέει ὁμως γὰρ εἴπωμεν δύο λόγια περισσότερον, ἀφοῦ τινὲς μὲν τὰς θεωροῦν Νύμφας, Σύλφιδας κ.λ.π., ἄλλοι δὲ ὡς ἀβλαβῆ γυναικεῖα φαντάσματα, τὰ ὅποια προσιατεύουν πύργους, διαμένουν εἰς δάση, πεδιάδας κλ. ὡς ὁ Μ. Α. Δέλιος γράφει:

Ὁ πολὺς Ἑρασμος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι αἱ γυναῖκες αὗται ἦσαν ἀξιοσημεῖωτοι ἐν Γερμανίᾳ καὶ Βρετανίᾳ διότι, σὺν τοῖς ἄλλοις ἀνήγγειλον τὸν θάνατον ἡγεμόνων, τοὺς γάμους, τὰς γεννήσεις. Θυλλεῖται ὅτι διὰ ἦσαν ἄγγελοι κακοῦ ἐπαρουσιάζοντο μελανοφόροι. Μία τῶν γυναικῶν τούτων ἀπὸ θανάτου καὶ ὑπὸ τῆς τέχνης. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ μέγας ἄγγλος μυθιστοριογράφος Οὐάλτερ Σκότ, ὅπως δώσει διασαφήσεις εἰς τὰς προλήψεις, τοὺς θρύλλους καὶ παραδόσεις, ποῦ ἀναφέρονται εἰς τὰ ἔργα του ἔγραψε καὶ περὶ Δαιμονολογίας καὶ μαγείας. Ἐπίσης ἐπραγματεύθη περὶ Δευκῆς Γυναίκος διαμενούσης εἰς τὸ φέουδον Ἀβενέλου, τοῦ ὁποῦ τοῦ μέγαρον ἦτο ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς, κατὰ τὸν σκωτικὸν θρύλλον.

Ὁ δραματικὸς ποιητὴς Εὐγένιος Σκριβ τὸν ἔλαβε διὰ ὑπόθεσιν ἐνὸς τῶν μελοδραμάτων του, τὸ ὁποῖον ἐμουσούργησεν ἕτερος γαλάτης ὁ Φ. Α. Βοαλδιέ. Καὶ ἡ Νιτάμ Μπλάς θεωρεῖται μεταξὺ τῶν τριάνοντα καὶ τριῶν κωμικῶν μελοδραμάτων του τὸ ἀριστούργημα. Ἐγράφη τῷ 1825 καὶ εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον παρεστάθη χιλιᾶκις καὶ τό

ὁποῖον πάντοτε ἦτο γεμάτων.

Κατὰ τὴν βραχμανικὴν μυθολογίαν ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ Ἰδρα περιτριγυρίζεται ἀπὸ Ἀψάρας, διότι οὗτος ἀγαπᾷ τὰς γυναῖκας. Αὗται διαμένουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν χρυσῷ μεγάρῳ καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τῶν οὐρανίων λιμῶν συναναστρέφονται μὲ τὰς ψυχὰς τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν.

Οἱ θεοὶ ἔστελλον ἐπὶ τῆς γῆς τὰς Ἀψάρας διὰ νὰ κολλάζονται οἱ εὐσεβεῖς. Εἰς τὴν Ἀθαρβαβέδαν μάλιστα ὑπάρχουν ἀραι κατὰ αὐτῶν τῶν οὐρανίων ὥραιων πλασματίων διότι κατανοῦν τοὺς ἄνδρας εὐήθεις. Δὲν ἀρκεῖ εἰς αὐτὰς νὰ χορεύουν, παίζουσι καὶ τέρπονται εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐπιθυμοῦσι καὶ εἰς τὴν γῆν.

Τὸ πλεῖστον ἐτέρποντο νὰ διαμένωσι ἐν τῷ ἀέρι μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν τῶν Γανδχαρβῶν, οὐρανίων μουσουργῶν, εἶδος ἀγγέλων τῶν Βέδων ἀλλ' οὐχὶ αὐστηρᾶς ἠθικῆς καθότι κατέρχονται εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ πειράζουσι τὰς κόρας τῶν θνητῶν, ὅθεν ὁ ποιητὴς τῆς Ἀθαρβαβέδας παραπονοῦμενος ψάλλει: «Κοιμνωμένος ὁ Γανδχαρβας παρακολουθεῖ τὴν γυναῖκα. Ἡμεῖς τὸν ἀπομακρύνομεν μὲ τὴν ἰσχυρὰν ἱερὰν δύναμιν.

» Αἱ σύζυγοί σας εἶναι αἱ Ἀψάραι, ὧ Γανδχαρβαι, » σεῖς εἶσθε οἱ σύζυγοι διότι εἶσθε ἀθάνατοι. Δὲν πρέπει νὰ παρακολουθῆτε θνητὰς γυναῖκας ».

Ἄλλ' ὅμως παραπονεῖται οἱ Γανδχαρβαι ὅταν αἱ Ἀψάραι ἔδιδαν τὴν καρδίαν των εἰς θνητούς.

Ὁ Θεὸς Ἰδρας συχνὰ στέλλει τὰς ὥραιας Ἀψάρας εἰς τὴν γῆν γυμνάς διὰ νὰ πειράζουσι καὶ τοὺς ἀγίους ἀσκητὰς οἱ ὁποῖοι χάνουσι τὴν ζωὴν των καταβασανίζόμενοι διὰ νὰ σώσουν τὴν ψυχὴν των. Τινὲς πείθονται νὰ ἐγκαταλείπουσι τὴν ἀγίαν ζωὴν καὶ οὕτως χάνουσι τὰς γενομένας μετανοίας κατὰ τοὺς βραχμανικοὺς ὑπολογισμοὺς διὰ ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας ἐτῶν.

(ἀκολουθεῖ)

Σπ. δὲ-Βιάζης.